

NIEZBĘDNE WYMAGANIA EDUKACYJNE DO OTRZYMANIA ŚRÓDROCZNEJ I ROCZNEJ OCENY KLASYFIKACYJNEJ

Z JĘZYKA POLSKIEGO W KL. IV

I. Kształcenie literackie i kulturowe				
Wymagania				
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
UCZEŃ				
<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat świata przedstawionego utworu dostrzega obrazy poetyckie w utworach o nieskomplikowanej strukturze semantycznej 	<ul style="list-style-type: none"> omawia wybrane elementy świata przedstawionego utworu wypowiada się na temat obrazów poetyckich w wierszach 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje wybrane elementy świata przedstawionego w różnych utworach analizuje obrazy poetyckie w czytanych utworach 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat świata przedstawionego podczas analizy tekstów podejmujących grę z konwencją literacką analizuje rolę środków językowych w tworzeniu obrazów poetyckich 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje teksty poetyckie na poziomie metaforycznym podczas analizy utworów odwołuje się do różnych kontekstów literackich i kulturowych dostrzega symboliczne treści w utworach literackich i plastycznych stawia pytania problemowe w odniesieniu do odbieranych tekstów dostrzega i objaśnia związki pomiędzy warstwą językową,
<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>fikcja literacka</i> wymienia prawdopodobne (realistyczne) elementy świata przedstawionego 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia fikcję literacką od rzeczywistości wymienia nieprawdopodobne (fantastyczne) elementy świata przedstawionego 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia fikcję filmową od rzeczywistości wypowiada się na temat fantastyki w baśniach 	<ul style="list-style-type: none"> określa rolę autora tekstu w kreowaniu fikcji literackiej wypowiada się na temat elementów fantastycznych w utworach współczesnych 	

<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje czytany utwór jako baśń, hymn 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje cechy gatunkowe baśni, hymnu 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje cechy baśni tradycyjnej i współczesnej 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o cechach gatunkowych utworów w ich analizie i interpretacji 	<p>brzmieniową i semantyczną utworów poetyckich</p> <ul style="list-style-type: none"> w sposób przemyślany komentuje zachowania bohaterów, uwzględniając przy tym motywy ich działania oraz kontekst sytuacyjny kreatywnie wykorzystuje posiadaną wiedzę i umiejętności w sytuacjach problemowych dotyczących odbioru tekstów kultury wyraża opinie na temat tekstów literackich i innych tekstów kultury, trafnie dobierając argumenty na poparcie swojego stanowiska ma szerokie kompetencje w zakresie odbioru różnych tekstów kultury
<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>epitet</i>, <i>porównanie</i>, <i>przenośnia</i>, <i>uosobienie</i>, <i>ożywienie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia uosobienie od ożywienia 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje w tekście literackim epitety, porównania, przenośnie (w tym uosobienia i ożywienia) 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia funkcje językowych środków stylistycznych w czytanych utworach 	
<ul style="list-style-type: none"> wskazuje i omawia tytuł utworu 	<ul style="list-style-type: none"> nadaje tytuły wybranym częściom utworu 	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega funkcję tytułu jako elementu konstrukcyjnego utworu 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje wpływ tytułu na odbiór tekstu 	
<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje wers, zwrotkę i refren, wskazuje rymy w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia wiersz ciągły od stroficznego i rymowy od wiersza bez rymów 	<ul style="list-style-type: none"> określa wers, zwrotkę, refren, rymy, liczbę sylab w wersie jako elementy rytmizujące wypowiedź 	<ul style="list-style-type: none"> używa funkcjonalnie pojęć <i>wiersz ciągły</i>, <i>stroficzny</i>, <i>rymowy</i>, <i>bezrymowy</i> podczas analizy wiersza 	
<ul style="list-style-type: none"> wyodrębnia wydarzenia fabuły i ustala ich kolejność 	<ul style="list-style-type: none"> omawia wydarzenia fabuły 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje przebieg zdarzeń i rozumie ich wzajemną zależność 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie stosuje słownictwo określające następstwo zdarzeń 	
<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>dialog</i>, wyszukuje wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia pojęcie <i>dialog</i> 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje wypowiedzi bohaterów i 	<ul style="list-style-type: none"> omawia sposób zapisu dialogu w tekście 	

bohaterów tekstu		narratora		
<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcia <i>podmiot liryczny, narrator, bohater</i> 	<ul style="list-style-type: none"> omawia cechy bohatera, narratora, podmiotu lirycznego 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat uczuć i przeżyć bohatera, podmiotu lirycznego 	<ul style="list-style-type: none"> określa motywy działania bohatera, określa stosunek narratora do wybranych elementów świata przedstawionego utworu 	
<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcia <i>narrator, narracja</i> 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia autora od narratora 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia funkcję narracji w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega różne formy narracji w tekście 	
<ul style="list-style-type: none"> wskazuje w tekście bohatera głównego 	<ul style="list-style-type: none"> określa cechy bohatera głównego 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje swój pogląd na temat bohatera głównego 	<ul style="list-style-type: none"> posługuje się argumentami, wyrażając swój stosunek do postaci głównej w utworze 	
<ul style="list-style-type: none"> określa tematykę utworu 	<ul style="list-style-type: none"> omawia tematykę utworu 	<ul style="list-style-type: none"> określa problematykę utworu 	<ul style="list-style-type: none"> omawia problematykę utworu 	
<ul style="list-style-type: none"> nazywa swoje reakcje czytelnicze 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje wrażenia towarzyszące odbiorowi tekstów literackich 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje wrażenia towarzyszące odbiorowi różnych tekstów literackich 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje emocje towarzyszące odbiorowi różnych tekstów kultury 	
<ul style="list-style-type: none"> objaśnia dosłowne znaczenia w tekstach 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie proste przenośne znaczenia w tekstach 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia znaczenia dosłowne od prostych znaczeń przenośnych 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie wykorzystuje swoją wiedzę do objaśniania przenośnych znaczeń w tekstach 	

<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat sytuacji bohaterów literackich 	<ul style="list-style-type: none"> określa doświadczenia bohaterów literackich 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje sytuację bohaterów literackich z własnymi doświadczeniami 	<ul style="list-style-type: none"> komentuje sytuację bohaterów literackich w odniesieniu do doświadczeń współczesnych nastolatków 	
<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat wybranych zagadnień i znaczeń utworu 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia własne rozumienie utworu 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia swoje rozumienie utworu 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie używa różnych środków językowych do uzasadnienia swojego rozumienia utworu 	
<ul style="list-style-type: none"> podejmuje próbę interpretacji tekstów 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje w interpretacji tekstów doświadczenia własne 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje w interpretacji tekstów znajomość innych utworów literackich 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje w interpretacji tekstów wiedzę o różnych tekstach kultury 	
<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat postaci i zdarzeń 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje pozytywne i negatywne cechy bohaterów oraz aspekty sytuacji 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje swój pogląd na temat bohaterów i sytuacji 	<ul style="list-style-type: none"> posługuje się argumentami, wyrażając swój stosunek do bohaterów i sytuacji 	
<ul style="list-style-type: none"> wskazuje wartości piękna, dobra, prawdy w czytanych utworach 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje wartości ważne dla bohaterów literackich 	<ul style="list-style-type: none"> zestawia wartości i ich przeciwieństwa w utworach na zasadzie kontrastu 	<ul style="list-style-type: none"> odczytuje wartości i antywartości wpisane w teksty kultury 	
<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje tekst literacki 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje tekst informacyjny 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia tekst literacki od informacyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> określa funkcje tekstu literackiego i informacyjnego 	
<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> odczytuje informacje 	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> odczytuje treści 	

informacje wyrażone wprost	wyrażone wprost	treści wyrażone wprost i pośrednio	wyrażone wprost i pośrednio
<ul style="list-style-type: none"> określa temat tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> wyciąga wnioski z tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> określa główną myśl tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje i interpretuje główną myśl tekstu
<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcia <i>tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, akapit</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wyodrębnia w tekście części kompozycyjne 	<ul style="list-style-type: none"> określa funkcję wstępu, rozwinięcia, zakończenia 	<ul style="list-style-type: none"> omawia relacje między częściami wypowiedzi
<ul style="list-style-type: none"> wydobywa z tekstu wskazane informacje 	<ul style="list-style-type: none"> porządkuje informacje z tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia informacje ważne od drugorzędnych 	<ul style="list-style-type: none"> hierarchizuje informacje
<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje czytany utwór jako komiks 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje charakterystyczne cechy komiksu 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o budowie komiksu do jego odbioru 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje komiks jako tekst kultury
<ul style="list-style-type: none"> odróżnia dzieło literackie od filmu i spektaklu teatralnego 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje różne teksty kultury 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje środki artystycznego wyrazu charakterystyczne dla literatury, filmu, teatru 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia swoistość tekstów kultury przynależnych do literatury, teatru, filmu, muzyki, sztuk plastycznych i audiowizualnych
<ul style="list-style-type: none"> posługuje się terminami <i>scena, aktor, gra aktorska, dekoracja w kontekście widowiska teatralnego</i> przedstawia 	<ul style="list-style-type: none"> posługuje się terminami <i>kostium, rekwizyt, charakteryzacja, muzyka w kontekście widowiska teatralnego</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wyodrębnia różne elementy składające się na widowisko teatralne rozpoznaje poszczególne plany filmowe wyjaśnia różnicę 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje środki wyrazu charakterystyczne dla pantomimy określa właściwości i funkcje poszczególnych planów filmowych

<p>wybrane fakty dotyczące historii kina</p> <ul style="list-style-type: none"> • odróżnia film od programu informacyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się pojęciami związanymi z filmem (<i>scenariusz, reżyseria, ujęcie, gra aktorska, muzyka, reżyser, kadr, plan filmowy</i>) • rozpoznaje wybrane gatunki filmowe 	<p>między filmem animowanym a innymi gatunkami filmowymi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa tworzywo przekazów audiowizualnych (ruchome obrazy, dźwięk) 	
<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie <i>adaptacja utworu literackiego</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia pojęcie <i>adaptacja utworu w odniesieniu do wybranych dzieł filmowych</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice między tekstem literackim a jego adaptacją 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice pomiędzy tekstem literackim a jego adaptacją sceniczną i radiową 	
<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat treści tekstów kultury 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje treści tekstów kultury z rzeczywistością znaną mu z własnego doświadczenia 	<ul style="list-style-type: none"> • komentuje treści tekstów kultury w odniesieniu do własnego doświadczenia 	<ul style="list-style-type: none"> • odbiera teksty kultury jako źródło wzbogacania własnych doświadczeń 	
<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje odczytania tekstów poprzez przekład intersemiotyczny, posługując się konwencją realistyczną (np. ilustracja) 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje odczytania tekstów poprzez przekład intersemiotyczny, posługując się bardziej złożoną konwencją realistyczną (np. komiks) 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje odczytania tekstów poprzez przekład intersemiotyczny, posługując się konwencją symboliczną (np. plakat) 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje odczytania tekstów poprzez przekład intersemiotyczny, posługując się konwencją abstrakcyjną (w połączeniu z muzyką) 	
<ul style="list-style-type: none"> • z uwagą odbiera filmy, spektakle, 	<ul style="list-style-type: none"> • świadomie odbiera filmy, spektakle, 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje swoją wiedzę na temat 	<ul style="list-style-type: none"> • aktywnie odbiera filmy, spektakle, 	

programy radiowe i telewizyjne zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży	programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży	tekstów kultury, odbierając filmy, spektakle, programy radiowe i telewizyjne zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży	programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży, czyniąc je źródłem swoich działań twórczych	
--	---	---	---	--

II. Kształcenie językowe				
Wymagania				
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
UCZEŃ				
<ul style="list-style-type: none"> • wie, na jakie pytania odpowiada rzeczownik, czasownik, przymiotnik i przysłówki 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje w wypowiedziach rzeczownik, czasownik, przymiotnik i przysłówki 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice między rzeczownikiem, czasownikiem, przymiotnikiem i przysłówkiem 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcje rzeczownika, czasownika, przymiotnika i przysłówka w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę i umiejętności językowe w zakresie słownictwa, składni, fleksji i fonetyki • swobodnie stosuje wiedzę na temat budowy zdania i budowy tekstu w wypowiedziach ustnych i pisemnych • funkcjonalnie wykorzystuje werbalne i
<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje formy bezokolicznika 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega rolę czasownika w wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie funkcję bezokolicznika 	<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o osobowych i nieosobowych formach czasownika w swoich wypowiedziach 	
<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje w 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje w 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje w 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcje form 	

tekście formy liczb odmiennych części mowy	tekście formy czasów i rodzajów gramatycznych	tekście formy osób	liczb, czasów, rodzajów i osób w wypowiedzi	pozawerbalne środki wyrazu <ul style="list-style-type: none"> • swobodnie wykorzystuje wiedzę o języku jako narzędziu skutecznej komunikacji • przedstawia oryginalne rozwiązania ułatwiające naukę gramatyki i ortografii • przestrzega zasad poprawności językowej oraz zasad etykiety językowej w każdej sytuacji komunikacyjnej • świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje synonimy, frazeologizmy w celu wzbogacenia warstwy językowej wypowiedzi • samodzielnie poszerza wiedzę i umiejętności poza treści przewidziane podstawą programową i programem nauczania
<ul style="list-style-type: none"> • używa przymiotników i przysłówków we właściwych kontekstach 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie rolę przymiotników i przysłówków w opisie świata 	<ul style="list-style-type: none"> • uwzględnia w wypowiedziach różne natężenie cech i właściwości 	<ul style="list-style-type: none"> • używa we właściwych kontekstach przymiotników i przysłówków o różnych natężeniach cechy 	
<ul style="list-style-type: none"> • stara się przestrzegać poprawności gramatycznej wyrazów odmiennych 	<ul style="list-style-type: none"> • przestrzega poprawności gramatycznej wyrazów odmiennych tworząc wypowiedzi o nieskomplikowanej strukturze językowej 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych 	
<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcia <i>podmiot, orzeczenie, określenia</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje podmiot i orzeczenie w zdaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje funkcje składniowe orzeczenia, podmiotu i określeń w zdaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia funkcję orzeczenia podmiotu i określeń w zdaniu 	
<ul style="list-style-type: none"> • wie, że wyrazy w zdaniu łączą się w związki wyrazowe 	<ul style="list-style-type: none"> • wyodrębnia związek główny 	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia wyrazy określone i określające 	<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o różnych typach wypowiedzi ze względu na cel wypowiedzi 	
<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje wypowiedzenia 	<ul style="list-style-type: none"> • używa celowo wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • używa wypowiedzi wykrzyknikowych ze 	<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonalnie stosuje w praktyce 	

oznajmujące, pytające i rozkazujące	oznajmujących, pytających i rozkazujących	świadomością ich funkcji	językowej zdania i równoważniki zdań	
<ul style="list-style-type: none"> • wie, jak zbudowane jest zdanie 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia zdanie od wypowiedzenia bez czasownika 	<ul style="list-style-type: none"> • wyodrębnia równoważnik zdania w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonalnie stosuje w praktyce językowej zdania i równoważniki zdań 	
<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie <i>zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje w tekście zdanie pojedyncze rozwinięte oraz nierozwinięte i rozumie ich funkcje 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształca konstrukcje składniowe - zdania w równoważniki zdań i odwrotnie 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie funkcjonalność przekształceń składniowych 	
<ul style="list-style-type: none"> • stosuje formy grzecznościowe w swoich wypowiedziach 	<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się oficjalną i nieoficjalną formą polszczyzny 	<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się oficjalną i nieoficjalną formą polszczyzny ze świadomością zróżnicowania tych form 	<ul style="list-style-type: none"> • zna i funkcjonalnie stosuje formy grzecznościowe używane w oficjalnej i nieoficjalnej formie polszczyzny 	
<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia się w kilku zdaniach w różnych sytuacjach komunikacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • dostosowuje sposób powitania i pożegnania do sytuacji komunikacyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje formy grzecznościowe w wypowiedzi ustnej i pisemnej (pozdrowienia, list, życzenia, SMS) 	<ul style="list-style-type: none"> • dostosowuje sposób wyrażania się do sytuacji komunikacyjnej 	
<ul style="list-style-type: none"> • rozumie dosłowne znaczenia wyrazów w wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie proste przerośne znaczenia wyrazów w wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia znaczenia dosłowne wyrazów znaczeń przerośnych 	<ul style="list-style-type: none"> • świadomie wykorzystuje wyrazy o przerośnych znaczeniach do tworzenia własnych 	

			wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> rozumie znaczenie wybranych stałych związków wyrazowych poznanych na lekcjach 	<ul style="list-style-type: none"> używa w swoich wypowiedziach wybranych stałych związków wyrazowych poznanych na lekcjach 	<ul style="list-style-type: none"> używa stałych związków wyrazowych ze zrozumieniem i świadomością celu 	<ul style="list-style-type: none"> świadomie wykorzystuje stałe związki wyrazowe do bogacenia warstwy językowej własnych wypowiedzi 	
<ul style="list-style-type: none"> tworzy wypowiedzi wyrażające różne intencje, np. prośbę, polecenie, podziękowanie, przepraszenie 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje różne typy wypowiedzi w zależności od zamierzonego celu wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> posługuje się pozawerbalnymi środkami komunikowania się stosownie do okoliczności i celu wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> podkreśla intencje wypowiedzi pozawerbalnymi środkami porozumiewania się 	
<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>synonim</i>, <i>wyraz bliskoznaczny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wie, że formy fleksyjne wyrazów nie są ich synonimami 	<ul style="list-style-type: none"> świadomie zastępuje powtarzające się wyrazy ich synonimami 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie stosuje synonimy w celu wzbogacenia językowego wypowiedzi 	
<ul style="list-style-type: none"> w sposób logiczny i spójny wypowiada się na tematy związane z otaczającą rzeczywistością 	<ul style="list-style-type: none"> wie, że treść tworzonych zdań powinna nawiązywać do wcześniejszych części tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> używa spójników i zaimków (bez znajomości terminów - etap propedeutyczny) w celu zespolenia tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje synonimy w celu uzyskania spójności tekstu 	
<ul style="list-style-type: none"> rozumie, że tekst jest komunikatem 	<ul style="list-style-type: none"> rozdziela typy komunikatu: informacyjny, literacki, ikoniczny 	<ul style="list-style-type: none"> wie, że niektóre komunikaty różnią się systemem znaków 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o różnych typach komunikatów 	

<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcia <i>nadawca i odbiorca wypowiedzi</i>, posługuje się nimi w odniesieniu do różnych sytuacji codziennych 	<ul style="list-style-type: none"> identyfikuje nadawcę wypowiedzi w opowiadaniach, powieściach, baśniach 	<ul style="list-style-type: none"> identyfikuje i opisuje nadawcę wypowiedzi lirycznej 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie posługuje się terminami nadawca i odbiorca wypowiedzi podczas odbioru tekstów kultury 	
<ul style="list-style-type: none"> określa sytuację komunikacyjną 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie wpływ sytuacji komunikacyjnej na kształt wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> dostosowuje sposób wyrażania się i zachowania do sytuacji komunikacyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> posługuje się różnymi werbalnymi i pozawerbalnymi środkami komunikacji - stosownie do sytuacji 	
<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje komunikaty wyrażane za pomocą gestów 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje i nazywa uczucia wyrażane za pomocą mimiki 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje znaczenie różnych niewerbalnych środków komunikacji 	<ul style="list-style-type: none"> nazywa i komentuje emocje wyrażane za pomocą różnych form ekspresji pozasłownej 	
<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcia <i>głoska, litera, sylaba</i> 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia różnicę pomiędzy głoską i literą 	<ul style="list-style-type: none"> określa funkcję głosek, liter i sylab 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje wiedzę o głoskach, literach i sylabach w analizie warstwy brzmieniowej tekstów 	
<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>etykieta językowa</i> i stara się stosować jej zasady 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zasady etykiety językowej w sytuacjach codziennych 	<ul style="list-style-type: none"> przestrzega zasad etykiety językowej wymaganych w korespondencji 	<ul style="list-style-type: none"> przestrzega zasad etykiety językowej podczas komunikacji za pomocą narzędzi nowoczesnych technologii 	

			informacyjno - komunikacyjnych	
<ul style="list-style-type: none"> • zna reguły pisowni: - <i>rz, ż, ó, u, h, ch</i> - <i>nie z</i> rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami i przysłówkami - wielką i małą literą - <i>ą i ę</i> - <i>i</i> po spółgłoskach 	<ul style="list-style-type: none"> • stara się przestrzegać poprawności ortograficznej w zakresie pisowni: - <i>rz, ż, ó, u, h, ch</i> - <i>nie z</i> rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami i przysłówkami - wielką i małą literą - <i>ą i ę</i> - <i>i</i> po spółgłoskach w podanym zestawie ortogramów 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje w większości wyrazów reguły pisowni: - <i>rz, ż, ó, u, h, ch</i> - <i>nie z</i> rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami i przysłówkami - wielką i małą literą - <i>ą i ę</i> - <i>i</i> po spółgłoskach w podanym zestawie ortogramów 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje we wszystkich wyrazach reguły pisowni: - <i>rz, ż, ó, u, h, ch</i> - <i>nie z</i> rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami i przysłówkami - wielką i małą literą - <i>ą i ę</i> - <i>i</i> po spółgłoskach w podanym zestawie ortogramów 	
<ul style="list-style-type: none"> • zamyka wypowiedzenia oznajmujące kropką 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje poprawnie kropkę, znak zapytania lub wykrzyknik na końcu wypowiedzeń 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje poprawnie kropkę w zapisie dat 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie używa różnych znaków interpunkcyjnych 	

III. Tworzenie wypowiedzi				
Wymagania				
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
UCZEŃ				

<ul style="list-style-type: none"> krótko wypowiada się na zadany temat związany z otaczającą rzeczywistością 	<ul style="list-style-type: none"> aktywnie uczestniczy w rozmowie na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się logicznie na tematy związane z poznanymi tekstami kultury 	<ul style="list-style-type: none"> świadomie porządkuje i komponuje treść swoich wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> pisze bezbłędne językowo, oryginalne pod względem treści i stylu różne formy wypowiedzi swobodnie posługuje się werbalnymi i pozawerbalnymi środkami wyrazu w swoich wypowiedziach ustnych operuje bogatym słownictwem z różnych kręgów tematycznych w sposób szczególny dba o poprawność ortograficzną, interpunkcyjną, fleksyjną i składniową wypowiedzi zapisuje teksty w sposób przejrzysty z wielką dbałością o stronę graficzną i wydzielenie myślowe w formie akapitów podejmuje działalność literacką i kulturalną
<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>argument</i> 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje argumenty w wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> posługuje się argumentami w rozmowie 	<ul style="list-style-type: none"> używa przemyślanych argumentów na poparcie swojego stanowiska 	
<ul style="list-style-type: none"> tworzy logiczne i w przeważającej części uporządkowane wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>akapit</i> i rozumie jego funkcję w wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy wypowiedzi o właściwej kompozycji i układzie graficznym 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy semantycznie pełne i bogate językowo wypowiedzi 	
<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje w tekście informacje 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia przydatność uzyskanych informacji 	<ul style="list-style-type: none"> dokonuje selekcji informacji 	<ul style="list-style-type: none"> wypracowuje skuteczne metody selekcji informacji 	
<ul style="list-style-type: none"> tworzy według podanego wzoru wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis przedmiotu, opis miejsca, list, zaproszenie, ogłoszenie, życzenia, 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy samodzielnie wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis przedmiotu, opis miejsca, list, zaproszenie, ogłoszenie, życzenia, pozdrowienia 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy poprawne językowo, spójne, zgodne z cechami kompozycyjnymi wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis przedmiotu, opis miejsca, list, zaproszenie, 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy bogate językowo wypowiedzi w różnych formach gatunkowych, stosuje funkcjonalnie różne środki językowe 	

pozdrowienia		ogłoszenie, życzenia, pozdrowienia		<ul style="list-style-type: none"> • prowadzi blog internetowy • redaguje twórcze oryginalne teksty informacyjne o szkole przeznaczone do gazetki lub na stronę internetową
<ul style="list-style-type: none"> • wygłasza tekst z pamięci 	<ul style="list-style-type: none"> • recytuje ze zrozumieniem tekst poetycki lub fragment prozy 	<ul style="list-style-type: none"> • artykułuje prawidłowo głoski podczas recytacji, dostosowuje tempo recytacji do treści utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • recytuje tekst z odpowiednią intonacją, dykcją i napięciem emocjonalnym 	
<ul style="list-style-type: none"> • sporządza według podanego wzoru odtwórczy plan ramowy wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • sporządza samodzielnie odtwórczy i twórczy plan ramowy wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje jednolitą formę wypowiedzeń (bez czasownika) w zapisie planu ramowego 	<ul style="list-style-type: none"> • dba o zwięzłość wypowiedzi w zapisie planu ramowego 	
<ul style="list-style-type: none"> • redaguje według podanego wzoru proste notatki w różnych formach 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy samodzielnie prostą notatkę w formie tabeli, kilkudzaniowej wypowiedzi, planu 	<ul style="list-style-type: none"> • rozplanowuje kompozycję układu treści w notatce 	<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o różnych formach notatek 	
<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o treści przeczytanych utworów 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia problematykę przeczytanych utworów 	<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o języku w swoich wypowiedziach na temat tekstów 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o treści, problematyce i formie poznanych tekstów kultury 	
<ul style="list-style-type: none"> • wie, że współczesne komunikaty (SMS, e-mail) muszą być poprawne pod względem językowym i ortograficznym 	<ul style="list-style-type: none"> • używa właściwych zwrotów grzecznościowych w swoich wiadomościach SMS i korespondencji 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje poprawne, komunikatywne wiadomości SMS 	<ul style="list-style-type: none"> • zna i stosuje zasady netykiety w komunikacji internetowej 	

	internetowej			
<ul style="list-style-type: none"> • tworzy według podanego wzoru opowiadania na temat dalszych losów bohatera tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy samodzielne opowiadania na tematy związane z treścią poznanych utworów 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy poprawne językowo, spójne, zgodne z cechami kompozycyjnymi opowiadania na podstawie tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy bogate językowo wypowiedzi w różnych formach gatunkowych inspirowane treścią poznanych utworów 	
<ul style="list-style-type: none"> • odwołuje się do swojej wiedzy o języku w tworzonych wypowiedziach 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje zwroty grzecznościowe w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych 	<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonalnie stosuje odpowiednie konstrukcje składniowe w różnych sytuacjach komunikacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonalnie i twórczo wykorzystuje wiedzę o języku w tworzonych wypowiedziach 	

IV. Samokształcenie				
Wymagania				
konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
UCZEŃ				
<ul style="list-style-type: none"> • czyta poprawnie tekst, wyznaczając głosowo granice zdań 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta poprawnie tekst, zwracając uwagę na znaki interpunkcyjne 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta płynnie tekst, podkreślając głosem ważne słowa 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta tekst, stosując odpowiednie tempo i intonację w zależności od treści 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje narzędzia TIK (np. smartfon, tablet) do zapisywania i katalogowania informacji • opracowuje własne
<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje odręcznie informacje 	<ul style="list-style-type: none"> • porządkuje według własnego pomysłu 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje informacje za pomocą edytora 	<ul style="list-style-type: none"> • opracowuje własne sposoby szybkiego i 	

pozyskane z różnych źródeł	uzyskane informacje	tekstu	efektywnego zapisywania informacji	bazy informacji, np. kartoteki, fiszki z hasłami, foldery plików <ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje programy, aplikacje i gry edukacyjne do samodzielnej nauki języka polskiego • zwraca uwagę na aspekty moralne związane z korzystaniem z zasobów internetowych (odpowiedzialność, uczciwość, poszanowanie cudzej własności) • bierze udział i odnosi sukcesy w konkursach przedmiotowych z języka polskiego
<ul style="list-style-type: none"> • korzysta z różnych źródeł informacji (np. książki, edukacyjne programy telewizyjne, strony internetowe) 	<ul style="list-style-type: none"> • wybiera informacje uzyskane z różnych źródeł i wykorzystuje je w nauce i rozwijaniu pasji 	<ul style="list-style-type: none"> • selekcionuje informacje w celu wykorzystania ich w różnych sytuacjach typowych i nietypowych 	<ul style="list-style-type: none"> • gromadzi dane w sposób uporządkowany i zapewniający łatwy dostęp do potrzebnych informacji 	
<ul style="list-style-type: none"> • korzysta z zasobów biblioteki szkolnej 	<ul style="list-style-type: none"> • zna zasady korzystania z zasobów bibliotecznych 	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta z zasobów bibliotek <i>on-line</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat zasobów bibliotecznych w docieraniu do informacji 	
<ul style="list-style-type: none"> • korzysta ze słownika ortograficznego • potrafi odnaleźć wskazane hasło w encyklopedii 	<ul style="list-style-type: none"> • zna budowę słownika ortograficznego • wyszukuje hasła w encyklopedii 	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta ze słownika wyrazów bliskoznacznych • korzysta z informacji zawartych w encyklopedii 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcje słowników • korzysta ze słowników <i>on-line</i> 	
<ul style="list-style-type: none"> • ma świadomość, że nie wszystkie informacje w internecie są prawdziwe 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia przydatność uzyskanych informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • konfrontuje ze sobą informacje uzyskane z różnych źródeł, szczególnie internetowych 	<ul style="list-style-type: none"> • krytycznie ocenia i weryfikuje informacje uzyskane z różnych źródeł 	
<ul style="list-style-type: none"> • korzysta z internetu w celach edukacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwija umiejętności efektywnego korzystania z zasobów internetu 	<ul style="list-style-type: none"> • zna wybrane zasady netykiety i przestrzega ich 	<ul style="list-style-type: none"> • postrzega nowoczesne technologie jako narzędzia do 	

			rozwijania i prezentowania własnych zainteresowań	
Lektura obowiązkowa i uzupełniająca				
<ul style="list-style-type: none"> czyta większość wymaganych lektur przynajmniej we fragmentach i analizuje podstawowe elementy ich świata przedstawionego 	<ul style="list-style-type: none"> czyta większość wymaganych lektur w całości i analizuje ich świat przedstawiony 	<ul style="list-style-type: none"> czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje wybrane wątki 	<ul style="list-style-type: none"> czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje je w połączeniu z kontekstami 	<ul style="list-style-type: none"> chętnie czyta i zna wiele tekstów ponadprogramowych

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, którego wyniki nie osiągają poziomu wymagań koniecznych, w związku z tym, nie jest w stanie wykonać zadań o niewielkim stopniu trudności. Brak wiedzy i umiejętności nie rokuje osiągnięcia nawet minimalnego postępu.

Na lekcjach języka polskiego nauczyciel stosuje PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASACH IV-VIII i kryteria oceny form wypowiedzi pisemnej.

Katarzyna Wilczyńska